



AVOCATUL POPORULUI



*Domeniul privind
prevenirea torturii
– MNP –*

Aprob,
Avocatul Poporului
Renate Weber



RAPORT

*privind vizita efectuată la Centrul de Abilitare și Reabilitare
pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Tătărui, județ Prahova,
la data de 3 martie 2023*

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare
2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare
3. Recomandări

București – 2023

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuțiile specifice de Mecanism național de prevenire a torturii în locurile de detenție (MNP) în sensul *Protocolului opțional*, adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984, ratificat prin Legea nr. 109/2009.

Constituția României, republicată, consacră, în art. 11, **obligativitatea statului român** de a îndeplini obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. De asemenea, articolul precitat, prevede că *"tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern"*.

În aplicarea mandatului său, potrivit dispozițiilor legale, anterior menționate, precum și a Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, instituția Avocatul Poporului, prin MNP - Centrul Zonal București, a efectuat o **vizită inopinată la Centrul de Abilitare și Rehabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Tătărăi, județ Prahova** (denumit în continuare, Centru sau CABR Tătărăi), la data de **3 martie 2023**. Vizita a avut ca obiective: verificarea condițiilor de cazare și a tratamentului aplicat beneficiarilor în vederea consolidării protecției acestora împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante și a exercitării fără discriminare a drepturilor și libertăților fundamentale, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea MNP.

Echipa de vizită a fost pluridisciplinară, fiind alcătuită din: doamna Izabela Cernavodeanu - jurist, consilier în cadrul instituției Avocatul Poporului (MNP - CZ București), domnul Radu-Constantin Miclăuș - medic, colaborator extern, doamna Cleopatra Heroi - asistent social, colaborator extern, doamna Daniela Monica Guzu – psiholog, colaborator extern, precum și doamna Elena Ciobotaru - reprezentantă a Asociației Române pentru Transparență/Transparency International Romania.

1¹. Cooperarea conducerii unității vizitate cu membrii echipei MNP

Vizita a debutat cu discuții prealabile purtate de către membrii echipei MNP cu șeful Centrului vizitat, domnul Radu Popescu, care a dat dovadă de disponibilitate și flexibilitate pentru comunicarea directă cu membrii echipei MNP. În cadrul discuțiilor acesta a menționat că este conducătorul acestei unități de 22 ani.



Pe parcursul desfășurării vizitei, echipa MNP a primit sprijin și din partea altor angajați ai Centrului (asistent social, psiholog ș.a.).

Discuțiile au vizat: obiectivele vizitei; aspecte referitoare la organizarea, condițiile și atribuțiile Centrului; starea de sănătate a beneficiarilor, respectarea drepturilor acestora, precum și aspecte referitoare la asigurarea asistenței juridice, psiho-sociale, aspecte privind personalul angajat ș.a.

2. Concluziile MNP după efectuarea vizitei și întreprinderile avute cu beneficiarii Centrului

CABR Tătărăi este un serviciu social pentru persoane adulte cu dizabilități, *fără personalitate juridică*, cu o capacitate de **50 locuri**, aflat în subordinea furnizorului de servicii sociale Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) Prahova¹, cu sediul în comuna Poienarii Burchii, sat Tătărăi, Str. Sanatoriului, nr. 60, județul Prahova.

Serviciul social a fost înființat, începând cu luna ianuarie 2022, prin Hotărârea Consiliului Județean Prahova (HCJ) nr. 309/23.12.2021, prin reorganizarea Centrului de Integrare prin Terapie Ocupațională pentru Persoane Adulte cu Handicap (CITOPAH) Tătărăi, având în vedere prevederile *Metodologiei de reorganizare a centrelor rezidențiale pentru persoanele adulte cu handicap aprobată prin Decizia Președintelui Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (ANPD) nr. 877/2018*.

CABR Tătărăi funcționa în baza *Licenței de Funcționare Provizorie nr. 1309/10.05.2022*, emisă de ANPD, pentru o perioadă de 1 an. La data vizitei, serviciul social era în proces de evaluare în vederea obținerii licenței de funcționare pentru o perioadă de 5 ani, sub rezerva oferirii de condiții corespunzătoare beneficiarilor, cel puțin la nivelul Standardelor minime de calitate, stabilite prin Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 82/2019 privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități - Anexa 1 (abreviat în continuare, Ordinul nr. 82/2019).

De asemenea, Centrul deținea *Autorizația de securitate la incendiu nr. 749/16/SU-PH din 01.11.2016*, emisă de Ministerul Afacerilor Interne – Inspectoratul pentru Situații de Urgență ”Șerban Cantacuzino” al județului Prahova.

¹ Conform Certificatului de acreditare nr. 000837, seria AF, eliberat la 28.05.2014



La data vizitei, Centrul asigura servicii sociale unui număr de **43 de beneficiari** (27 femei și 16 bărbați), având un grad de ocupare de 82%. Doi beneficiari aveau contractele de servicii suspendate, pentru o perioadă de maxim 6 luni, ca urmare a faptului că erau angajați la o societate, care asigura *inclusiv* cazarea angajaților. Beneficiarii aveau vârste cuprinse între 22 și 66 ani și erau încadrați în grad de handicap mental, psihic sau asociat. Majoritatea reprezentau cazuri sociale, provenind din centre de plasament, transferați după împlinirea vârstei de 18 ani din alte servicii sociale din subordinea DGASPC Prahova.

Având în vedere faptul că o parte a beneficiarilor avea vârsta de pensionare și nu făcea obiectul unui centru de abilitare și reabilitare (acest tip de centru fiind destinat cu preponderență tinerilor în vederea integrării în muncă și comunitate), iar nevoile identificate ale acestora nu puteau fi acoperite de serviciile oferite în Centru, membrii echipei MNP apreciază că este necesar transferul beneficiarilor pensionari într-o instituție de specialitate, care să răspundă nevoilor specifice ale acestora.

Beneficiarii Centrului necesitau îngrijire și supraveghere medicală permanentă, ce nu putea fi asigurată la domiciliu, majoritatea beneficiarilor neavând abilitatea de a se gospodări singuri.

Structura de personal a Centrului cuprindea **50 posturi aprobate** (2 posturi de conducere și 48 de posturi de execuție) prin statul de funcții, fiind respectate prevederile Anexei nr. 11 Regulament-Cadru de organizare și funcționare a serviciului social cu cazare din Hotărârea Guvernului (H.G.) nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale, în care se specifică faptul că pentru serviciile acordate în centrele rezidențiale pentru persoane cu dizabilități, raportul angajat/beneficiar este de 1/1,25. La momentul vizitei, din cele 50 de posturi aprobate, 32,5 erau ocupate, iar **17,5 posturi erau vacante (spre exemplu: asistent social - 1 post, kinetoterapeut - 2 posturi, terapeut ocupațional - 1 post, instructor ergoterapie – 2 posturi etc.)**.

Contribuția lunară de întreținere, datorată de beneficiarii Centrului, era stabilită la suma de **900 lei**, conform art. 1 din Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice (O.MMFPSPV) nr. 1887/2016 privind stabilirea contribuției lunare de întreținere datorate de adulții cu handicap asistați în centrele rezidențiale publice pentru persoane adulte cu handicap sau de susținătorii acestora și aprobarea Metodologiei de stabilire a nivelului contribuției lunare de întreținere datorate de adulții cu handicap asistați în centrele rezidențiale publice pentru persoane adulte cu handicap sau de susținătorii acestora.



Potrivit art. 3 din O.MMFPSPV nr. 898/2022 pentru modificarea și completarea anexei O.MMFPSPV nr. 1887/2016:

”(1) La stabilirea cuantumului contribuției lunare de întreținere de plată în sarcina persoanelor asistate, se procedează astfel:

a) din veniturile proprii lunare se deduc obligațiile legale de întreținere ale persoanei asistate, aflate în executare;

b) din suma rămasă se deduce 30%, care se lasă la dispoziția persoanei asistate, pentru cheltuieli personale;

c) suma rămasă se împarte la numărul membrilor de familie pe care persoana asistată îi întreține efectiv - soț, soție, copii (inclusiv persoana asistată), în măsura în care aceștia nu au venituri proprii și nu beneficiază de asistență socială în instituții rezidențiale de asistență socială, stabilindu-se în acest mod nivelul venitului mediu net lunar pe o persoană. Suma astfel rezultată reprezintă venitul net lunar al persoanei și se ia în calcul la stabilirea contribuției lunare de întreținere pentru care persoana asistată este obligată la plată.

(2) Persoanele asistate care realizează venituri din salarii, pe timpul șederii în centrul rezidențial, nu sunt obligate la plata contribuției de întreținere, fiind încurajate să își economisească veniturile. În tot acest timp persoana asistată este pregătită pentru părăsirea centrului rezidențial public prin punerea în practică a unui plan de dezvoltare a abilităților de viață independentă, precum și a unui plan de locuire în comunitate.

(3) Cuantumul contribuției lunare de întreținere stabilit în sarcina persoanelor asistate nu va depăși contribuția lunară de întreținere reglementată la art. 1 din ordin.”

Astfel, potrivit normelor legale, citate anterior, din nr. total de 43 de beneficiari asistați de Centru, 7 beneficiari pensionari plăteau contribuții lunare de întreținere, alți 7 beneficiari realizau venituri din salarii și *nu erau obligați la plata contribuției lunare*, iar restul persoanelor asistate (29) reprezentau *cazuri sociale*. Dintre cei 7 beneficiari, care plăteau contribuții lunare de întreținere : 5 aveau cuantumul pensiei de 1125 lei, iar valoarea contribuției lunare era stabilită la suma de 787,650 lei; 1 beneficiar avea cuantumul pensiei de 1280 lei, iar valoarea contribuției lunare era stabilită la suma de 896 lei; *1 singur beneficiar* avea valoarea contribuției lunare stabilită la suma de *900 de lei*, având cuantumul pensiei de 1709 lei.

Admiterea beneficiarilor în Centru se realiza prin *Decizia de admitere* a directorului executiv al DGAPSC Prahova, în baza Hotărârii Comisiei de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap din subordinea Consiliului Județean Prahova, deciziile fiind luate în funcție de aspecte precum: domiciliul sau reședința în județul Prahova; încadrarea în grad de handicap; imposibilitatea de a-și asigura mijloace de locuit; lipsa familiei sau imposibilitatea de întreținerea din partea unei alte persoane; lipsa veniturilor proprii sau insuficiența acestora pentru asigurarea îngrijirilor necesare, imposibilitatea asigurării protecției și îngrijirii la domiciliu și inexistența altor servicii în comunitate care să răspundă nevoilor persoanei cu dizabilități.



Dintre *documentele necesare admiterii* unui beneficiar, menționăm, cu titlu de exemplu: cerere de admitere; copie de pe actele de identitate; certificatul de naștere, de căsătorie sau de deces al aparținătorului; copie de pe documentul care atestă încadrarea în grad de handicap; adeverință de venit; documente doveditoare a situației locative; raportul de anchetă socială; dovada eliberată de serviciul specializat al primăriei în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap, prin care se atestă că acesteia nu i s-au putut asigura protecția și îngrijirea la domiciliu sau în cadrul altor servicii din comunitate; acte curatelă/tutore – după caz etc.

Serviciile sociale erau furnizate în baza *Contractului pentru acordarea de servicii sociale*, încheiat între Centru, ca reprezentat al furnizorului de servicii sociale (DGASPC Prahova), în baza dispoziției emise de directorul executiv al DGASPC Prahova, și beneficiarul de servicii sociale sau reprezentantul legal al acestuia.

Suspendarea acordării serviciilor pentru un beneficiar putea interveni: •la cererea beneficiarului/reprezentantului legal pentru revenire în familie, cu acordul acestuia, pentru o perioadă de maxim 15 zile; •la cererea beneficiarului/reprezentantului legal pentru o perioadă de maxim 60 zile, în baza acordului scris al persoanei care va asigura găzduirea și îngrijirea pe perioada respectivă și a anchetei sociale realizată de personal din cadrul centrului; •în caz de internare în spital cu o durată mai mare de 30 de zile; •în caz de transfer într-o altă instituție, pentru efectuarea de programe specializate, cu acordul scris al instituției către care se efectuează transferul și acordul beneficiarului sau reprezentantului legal.

Încetarea acordării serviciilor pentru un beneficiar putea surveni din mai multe motive, precum: •la cererea scrisă a beneficiarului care are prezervată capacitatea de discernământ; în situația în care beneficiarul comunică adresa unde pleacă după încetarea acordării serviciului, în termen de 5 zile, Centrul va notifica serviciul public de asistență socială pe a cărei rază teritorială va locui beneficiarul; •la cererea reprezentantului legal, însoțită de un angajament scris prin care acesta se obligă să asigure găzduirea, îngrijirea și întreținerea beneficiarului, cu obligația ca, în termen de 48 ore de la încetare, Centrul să notifice serviciul public de asistență socială pe a cărei rază teritorială va locui beneficiarul; •transfer în altă instituție rezidențială, la cererea scrisă a beneficiarului/reprezentantului legal, cu acordul instituției respective; •la expirarea termenului prevăzut în contract; •în caz de deces al beneficiarului etc.

În privința admiterii beneficiarilor în Centru și a încetării serviciilor sociale acordate, în perioada ianuarie 2022 – 3 martie 2023, la nivelul Centrului au fost înregistrate: •1 admitere a unui



beneficiar și •7 situații de încetare a acordării serviciilor sociale (4 beneficiari - transferați la Complexul de Servicii Comunitare Filofteia, Câmpina, 2 beneficiari integrați în familie și 1 beneficiar integrat în comunitate).

Asistența socială

Referitor la *personalul de specialitate* angajat pe componenta psiho-socială, precizăm faptul că Centrul avea angajat doi psihologi și un asistent social, iar **pe componenta de recuperare/reabilitare toate posturile** de kinetoterapeut, terapeut ocupațional și instructor ergoterapie, **erau vacante**. Din discuțiile purtate cu reprezentanții Centrului, a rezultat că au fost făcute demersuri în vederea ocupării acestor posturi. Cu toate acestea, **membrii echipei MNP apreciază că este necesar, ca șeful Centrului, să solicite, furnizorului de servicii sociale (DGASPC Prahova), scoaterea la concurs a posturilor vacante, având în vedere că Centrul nu are personalitate juridică.**

Asistentul social era absolvent de studii superioare de specialitate și deținea aviz de exercitare a profesiei, fiind înscris în Registrul Național al Asistenților Sociali din România, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 466/2004 privind statutul asistentului social*, deținea treapta de competență specialist și respecta obligația de a aplica parafa profesională pe documentele pe care le emitea, în conformitate cu normele interne ale Colegiului Național al Asistenților Sociali din România.

Cu privire la constituirea echipei multidisciplinare, echipa de vizită a constatat că aceasta a fost constituită prin dispoziția directorului executiv al DGASPC Prahova nr. 2799/12.11.2021 și avea în componență doi psihologi, din care unul era desemnat coordonator al echipei, un medic, și un asistent social. **Deoarece în cadrul Centrului nu era ocupat niciunul din posturile specifice personalului de recuperare/reabilitare (kinetoterapeut, terapeut ocupațional și instructor ergoterapie), membrii echipei MNP apreciază ca incompletă echipa multidisciplinară și consideră că este importantă urgentarea scoaterii la concurs a acestor posturi.**

În vederea aplicării managementului de caz ca metodă de coordonare și integrare a tuturor activităților destinate grupurilor vulnerabile, de organizare și gestionare a măsurilor de asistență socială specifice, în acord cu obiectivele stabilite în planurile de intervenție, au fost desemnați, de către DGASPC Prahova, doi manageri de caz pentru toți beneficiarii Centrului, prevedere stipulată în *O.MMFPSPV nr. 1218/2019 pentru aprobarea Standardelor specifice minime obligatorii de*



calitate privind aplicarea metodei managementului de caz în protecția persoanelor adulte cu dizabilități.

Managerii de caz (MC), stabiliți pentru adulții cu dizabilități din cadrul CabR Tătărăi, erau angajați ai DGAPSC Prahova, în cadrul Serviciului Management de Caz pentru Copii și Adulți și ai Serviciului Strategii Programe Monitorizare Analiză Statistică și Îndrumare Metodologică a Activităților - SPAS, revenindu-le astfel coordonarea, monitorizarea și evaluarea îndeplinirii planului individual de servicii, precum și măsurile luate în legătură cu adultul cu handicap.

În conținutul procedurilor, aprobate în Centru, se regăseau, în mod corespunzător și aspectele legislative prevăzute în O.MMFPSPV nr. 1218/2019, care se aplică și persoanelor adulte încadrate în grad de handicap aflate în familie, cât și persoanelor adulte încadrate în grad de handicap aflate în sistem rezidențial și având în implementare un plan individual de servicii și alte măsuri.

La dosarele beneficiarilor au fost regăsite fișe de evaluare/reevaluare, planuri de acțiune, planuri personalizate etc. Planurile personalizate detaliau: tipurile de servicii și activități care urmau a fi acordate beneficiarului pentru perioada de până la următoarea revizuire; programarea (zilnică și săptămânală), timpul aferent intervenției, exprimat în ore/zi sau ore/săptămână; materialele și/sau echipamentele necesare; modalitățile de intervenție (individual/grup); data viitoarei revizuiți; concluzii, precum și semnătura beneficiarului sau, după caz, a reprezentantului său legal. Planurile personalizate întocmite pentru fiecare beneficiar erau completate de membrii echipei multidisciplinare și coordonate, monitorizate și evaluate de către managerul de caz, la un interval de maxim 6 luni.

Evoluția situației/progreselor beneficiarilor era discutată lunar, în întâlnirea de lucru a echipei, iar Fișa de monitorizare cuprindea sinteza discuțiilor dintre managerul de caz și personalul implicat în acordarea serviciilor către beneficiar, cât și observațiile privind modul în care se asigură beneficiarului un mediu sigur din punct de vedere al protecției împotriva exploatării, violenței și abuzului protecției, împotriva torturii și tratamentelor crude, inumane sau degradante.

La dosarele beneficiarilor s-au regăsit și alte documente prevăzute de legislația specifică, în vigoare (O.MMFPSPV nr. 82/2019 și O.MMFPSPV nr. 1218/2019), care dispune elaborarea următoarelor documente: raportul de evaluare (RA), planul personalizat al beneficiarului (PP), fișa de monitorizare a beneficiarului, raportul de evaluare a beneficiarului (RE), fișa de monitorizare a MC, fișa de identificare a riscurilor etc.



Planul de acțiune era realizat de către MC, cu sprijinul și participarea beneficiarului și cuprindea informații despre beneficiar/reprezentant legal, nevoile specifice evaluate, detalii despre beneficiile și serviciile recomandate și furnizorii acestora, secțiunea privind pregătirea și transferul beneficiarului, rezultatele așteptate pe o durată estimată de timp, organizarea revizuirii și monitorizării planului, intervenția în caz de urgență. Planul de acțiune avea ca obiectiv general obținerea dezvoltării personale și a autonomiei beneficiarului. În baza reevaluării periodice a Planului de acțiune, în funcție de nevoile beneficiarului, MC decidea revizuirea PP și făcea propuneri concrete de completare/modificare.

În întâlnirea de lucru a managerului de caz cu echipa, acesta completase Fișa de monitorizare, specialistului revenindu-i sarcina privind coordonarea, monitorizarea și evaluarea implementării PP al beneficiarului. Evoluția situației/progreselor beneficiarilor era discutată lunar, conform prevederilor legale în vigoare. MC îi revenea atribuția de a evalua, ori de câte ori consideră necesar, dar cel puțin semestrial, riscurile care pot interveni în situația beneficiarului, precum și resursele posibile pentru prevenirea/limitarea acestora, implicând beneficiarul/reprezentantul legal și membrii personalului în analiza riscurilor care pot interveni în realizarea obiectivelor planificate sau în situația proprie. În acest sens, acesta evaluase aceste riscuri și consemnase aspectele relevante în Fișa de identificare a riscurilor. În conținutul acestei fișe, MC trebuie să aprecieze riscul de instituționalizare pe baza evaluării din punct de vedere social, material, financiar și al resurselor existente pentru asigurarea îngrijirii și protecției beneficiarului.

Cu privire la activitățile organizate în Centru, s-a constatat că, în anul 2022, în cadrul modulului recreativ/socializare și petrecere a timpului liber, au fost planificate și desfășurate activități recreative care au urmărit: dezvoltarea cunoștințelor de cultură generală, a preocupării pentru evenimentele social-culturale, creșterea gradului de socializare în comunitate, dezvoltarea personalității și a trăsăturilor pozitive de caracter, dezvoltarea fizică armonioasă, a deprinderilor și calităților motrice, stimularea, dezvoltarea calităților intelectuale, a intereselor și aptitudinilor tinerilor. Activitățile recreative și de socializare au fost planificate lunar, ținând cont de criteriile de vârstă, calități fizice și intelectuale, opțiunea fiecărui beneficiar și s-au desfășurat în spațiile destinate amenajate (club, spații interioare de activități și curtea exterioară). De asemenea, au fost planificate și organizate ieșiri în comunitate pentru cumpărături, plimbări, excursii - turul mănăstirilor din zonă, plimbări în parcul comunal, aflat în imediata apropiere a Centrului, activități sportive în spațiile special amenajate din curtea Centrului etc. Majoritatea beneficiarilor au fost



implicați în aceste activități. Pe parcursul anului 2022, s-au desfășurat și activități precum: sărbătorirea zilelor de naștere și onomastice; manifestări cu ocazia zilelor internaționale (Ziua femeii, Ziua internațională a persoanelor cu dizabilități ș.a.), sărbători religioase. În programele de activități educative și de petrecere a timpului liber erau incluse activități ludice - jocuri de atenție, memorie, perspicacitate sau logice, de mișcare, construcții, didactice sau de societate (rummy, șah și table). Activitățile de dezvoltare a expresiei artistice și aptitudinilor artistice cuprindeau învățarea de cântece și poezii, iar activitățile de abilitate manuală au vizat confecționarea de felicitări, împletituri, obiecte specifice sărbătorilor creștine etc.

O parte a beneficiarilor participa la o serie de activități de întreținere a spațiilor interioare și exterioare, în sala de mese sau în spațiile de cazare.

În vederea diversificării serviciilor acordate beneficiarilor, dar și ca acestea să fie adaptate nevoilor identificate, DGASPC Prahova și CabR Tătărăi colaborau cu diverse instituții (Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Prahova, societăți comerciale cu activitate pe raza județului Prahova, organizații neguvernamentale etc.), cu scopul asigurării nevoilor beneficiarilor, în principal în vederea reintegrării acestora în muncă și în comunitate.

**Exemple de bună practică: membrii echipei MNP au remarcat interesul deosebit acordat de cele două instituții - DGASPC Prahova și CabR Tătărăi - în vederea reabilitării persoanelor cu dizabilități. În perioada 2022-2023 (data vizitei MNP), au fost integrate pe piața forței de muncă un număr de 11 persoane cu dizabilități, astfel: 4 tineri cu dizabilități (2 fete și 2 băieți) au fost angajați la LEMET S.R.L. (fabrică de mobilă) și transferați într-un serviciu social al DGASPC Prahova - Locuința Minim Protejată pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Brebu, care are sediul în comuna Brebu, județul Prahova, unde funcționează și fabrica de mobilă; 4 beneficiari (2 fete și 2 băieți) au fost angajați la firma ESSA SALES & DISTRIBUTION S.R.L. București, în meseria de muncitor necalificat, la ambalarea produselor solide și semisolide și care locuiesc în continuare în Centru; 1 beneficiar (băiat) era angajat ca paznic la o firmă de catering din București; 2 beneficiare au fost angajate la PIKANORE S.R.L. (comuna Brazi, județul Prahova) ca ajutor bucătar, având asigurată cazarea în motelul în care își desfășurau activitatea.*

Din analizarea documentelor puse la dispoziția membrilor echipei MNP de către reprezentanții Centrului, s-a reținut că specialiștii Centrului au pregătit beneficiarii pentru integrarea pe piața muncii, fiind realizată consilierea vocațională; au asigurat sprijin în vederea pregătirii unui CV și a modului în care să se prezinte la un interviu. De asemenea, asistentul social din Centru a însoțit beneficiarii la interviurile pentru angajarea în muncă și a asigurat permanent relația cu posibii angajatori, la dosarele beneficiarilor regăsindu-se demersuri de angajare la firme



precum: Hervis Sport & Fashion, Kaufland, T HR Snagov, Carrefour Ploiești, Servicii de Gospodărire Urbană Ploiești ș.a.

Membrii echipei MNP apreciază pozitiv demersurile în vederea integrării beneficiarilor pe piața muncii, cât și în comunitate, monitorizarea permanentă a beneficiarilor la locul de muncă și susținerea lor în ceea ce privește modul de gestionare a banilor.

În privința vizitelor, s-a reținut că un număr extrem de redus de beneficiari erau vizitați de familie, rude sau prieteni (10-15% dintre beneficiari), în principal, în preajma sărbătorilor. Vizitele aveau loc, în principal, în spațiul din curtea interioară a Centrului, în spațiul de la intrarea în Centru sau, după caz, în camera beneficiarului. Beneficiarii nu participau la vizite în familie, majoritatea provenind din sistemul de protecție a copilului, situații în care relațiile cu familia se pierduseră.

Beneficiarilor le era asigurată comunicarea și cu sprijinul angajaților, prin folosirea telefoanelor proprii, iar cei care aveau abilități ridicate dețineau telefoane mobile, obiecte personale, oferite de familie sau obținute din donații și sponsorizări, din partea unor persoane fizice sau organizații neguvernamentale.

Asistența psihologică

Asistența psihologică era asigurată de 2 psihologi, angajați în cadrul Centrului cu contract individual de muncă, cu program de 8 ore/zi, care aveau drept de liberă practică în specialitatea Psihologie clinică, fiind înscriși în Colegiul Psihologilor din România, conform Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România.

La nivelul Centrului era amenajat un cabinet psihologic, spațios. *Instrumentele utilizate (dotare metodologică)* în practica profesională erau atât cu licență, cât și fără licență (Test de atenție distributivă, Testul V.S., Testul PLIV-TH, Testul SDS-Self Directed Search, Testul Ceasului, Testul NEO-FFI-Neo Five Factor Inventory, SPM Plus-Matrice progresive Raven Standard și MMSE).

Principalele *activități desfășurate de psihologi* erau următoarele: asigurarea derulării etapelor procesului de acordare a serviciilor sociale, cu respectarea prevederilor legale, a standardelor minime de calitate; monitorizarea respectării standardelor minime de calitate; evaluarea psihologică a beneficiarilor, întocmirea Fișei de evaluare inițială și a Fișei de reevaluare; consiliere psihologică ș.a.



La analizarea dosarelor beneficiarilor, au fost identificate rapoarte de consiliere psihologică, rezultatele testelor psihologice, Fișe de evaluare psihologică, Fișe de reevaluare psihologică, respectiv Grafice de activități lunare și zilnice.

Evaluarea inițială se realiza în cel mult 5 zile de la admitere și avea ca scop identificarea nevoilor specifice ale beneficiarului. Rezultatele evaluării beneficiarilor din punctul de vedere al stării de sănătate, al gradului de autonomie și comunicare, al nevoilor specifice de abilitare și reabilitare, al nevoii de menținere sau dezvoltare a deprinderilor de viață independentă și integrare, de asistență și îngrijire, al nevoilor educaționale, culturale, al riscurilor posibile, eventualelor dependențe, precum și al intereselor vocaționale și abilităților lucrative erau consemnate în Fișa de evaluare. Fișa de evaluare cuprindea următoarele: nevoile identificate, obiectivele pe termen scurt sau mediu, serviciile și activitățile recomandate, profesia și semnăturile persoanelor care au efectuat evaluarea. În cadrul evaluării, membrii echipei multidisciplinare implicaau beneficiarul, îl ascultau și țineau cont de opinia acestuia. Fișa de evaluare era ulterior inclusă în dosarul personal al beneficiarului.

Psihologul evalua dificultățile beneficiarului, gradul de urgență al situației sale. Beneficiarul era informat asupra demersurilor necesare, asupra procedurilor, și era pregătit pentru cazul în care era nevoie de schimbarea cadrului său de viață. După efectuarea evaluării inițiale, echipa multidisciplinară completa Planul personalizat pentru beneficiari.

În Planul personalizat erau specificate: serviciile și activitățile care urmau a fi acordate beneficiarului, pe baza evaluării, programarea (zilnică, săptămânală și lunară), timpul aferent intervenției exprimat în ore/zi sau ore/săptămână, materialele și/sau echipamentele necesare, modalitățile de intervenție (individual/grup), data viitoarei revizui, concluzii, profesia și semnăturile persoanelor care au efectuat evaluarea, precum și semnătura beneficiarului sau, după caz, a reprezentantului său legal. Planul se întocmea pentru o perioadă de maxim 6 luni, apoi era revizuit periodic de către membrii echipei multidisciplinare, împreună cu managerul de caz, la interval de 6 luni. Planul era inclus tot în dosarul personal al beneficiarului.

Psihologul completa informații lunar în Fișa beneficiarului, care cuprindea: luna, intervenția, durata intervenției, personalul responsabil și semnăturile aferente personalului responsabil. Alte documente completate erau: Fișa de identificare riscuri, Planurile de Acțiune etc.

Consilierea psihologică avea ca obiective: dezvoltarea comportamentului adecvat situațiilor sociale, dezvoltarea atenției și gândirii pozitive, adecvarea emoțiilor, conștientizarea de



sine, evitarea situațiilor de izolare socială și depresie, optimizarea și dezvoltarea personală, autocunoașterea.

Conform Registrului de evidență a activităților psihologice, pe anul 2023, au fost desfășurate activități de tip consiliere psihologică, socializare, informare, exerciții, vizite, consiliere de grup și testare psihologică. În Centru se desfășurau atât activități de evaluare psihologică, cât și servicii de intervenție psihologică. De asemenea, în Centru se desfășurau activități de terapie ocupațională în sere.

Psihologul era implicat în asigurarea relațiilor bazate pe respect reciproc între personalul Centrului și beneficiari, precum și respectarea drepturilor beneficiarilor. Din documentele întocmite, a rezultat că beneficiarii erau consiliați și cu privire la menținerea unei relații de atașament pozitivă și întărirea relațiilor de comunicare dintre persoana instituționalizată și familie, prieteni și cunoscuți. Din interviurile avute cu beneficiarii, a reieșit că aceștia erau foarte mulțumiți de serviciile psihologice acordate în Centru.

Asistența medicală

La nivelul Centrului era amenajat un cabinet medical dotat corespunzător, cu mobilier special 1 pat consultații, 2 birouri, 2 scaune birou, 4 dulapuri, 1 chiuvetă, 1 centrală detecție la incendiu, 1 aparat de aer condiționat, stetoscop, tensiometru, termometru și glucometru, 4 dulapuri din care unul închis cu cheie, în care erau depozitate medicamentele și materialele necesare tratamentelor medicale, inclusiv cele neuroleptice, la care avea acces numai personalul responsabil, stabilit în acest sens, prin fișa postului. Aparatul de urgență cuprindea medicamente injectabile, cât și cele pentru administrare orală, aflate în termen de valabilitate. Centrul deținea Autorizația Sanitară nr. 203/29.09.2016, emisă de Direcția de Sănătate Publică (DSP) Prahova.

Asistența medicală era asigurată de un medic angajat cu jumătate de normă și 5 asistenți medicali, din care 1 era în concediu creștere copil, la data vizitei. Toți beneficiarii erau înscriși pe listele unui medic de familie, care își desfășura activitatea într-un sat apropiat și care emitea actele medicale necesare. Se eliberau rețete conform scrisorilor medicale sau recomandărilor medicilor specialiști, acolo unde era cazul. Accesul la servicii medicale de specialitate din ambulatorii sau spitale era asigurat prin evaluări medicale periodice și tratament în baza prescripțiilor medicale, cu supravegherea permanentă în scop preventiv și terapeutic a stării de sănătate a beneficiarilor, consemnate în fișa de monitorizare a beneficiarului de la dosarul fiecăruia.



Medicul Centrului efectua monitorizarea stării de sănătate, administrarea tratamentului cronic, potrivit medicației prescrise de medicii specialiști, evaluări medicale periodice, colaborarea cu medicul de familie și alți specialiști. Spre exemplu, în ziua vizitei MNP, o beneficiară era însoțită de asistentul medical pentru efectuarea unei consultații de ginecologie, la Spitalul General Căi Ferate Ploiești, deplasarea efectuându-se cu autoturismul propriu al asistentului medical.

În situația în care patologia beneficiarului necesita consult de specialitate, investigații, tratament de specialitate, la solicitarea medicului de Centru, medicul de familie elibera bilete de trimitere către serviciile de specialitate. Unii beneficiari erau diagnosticați și cu alte afecțiuni cronice asociate. Cu privire la mobilitatea beneficiarilor, niciunul nu era imobilizat la pat, iar doi dintre aceștia foloseau fotolii rulante. În cazul urgențelor medicale, se apela numărul de telefon 112 și, în funcție de situație, beneficiarii puteau fi transportați la spital.

Medicul Centrului avea program de luni până vineri, patru ore pe zi, alternativ dimineața sau după-amiaza. În orice moment al zilei, în Centru își desfășura activitatea un asistent medical; de regulă, câte trei infirmieri își desfășurau activitatea în Centru, în permanență. Programul salariaților era, în general, de luni până joi, între orele 07:30 – 16:00, iar vinerea până la ora 13:30.

Asistentul medical de serviciu, în ziua vizitei MNP, doamna Corina Arion, a precizat că erau trei beneficiari bolnavi de diabet zaharat, că aceștia urmau tratament cu antidiabetice orale, fără a avea nevoie de insulină și erau alocați la dietă, personalul având grijă ca dieta să fie respectată.

Din discuțiile purtate de membrii echipei MNP cu medicul Centrului, doamna Simona Zincă, au reieșit aspecte precum: • medicul Centrului se deplasa periodic la medicul de familie pe lista căruia erau înscriși beneficiarii, pentru a discuta problemele de sănătate cu care se confruntau aceștia; • nu întâmpinau probleme în aprovizionarea cu medicamente și materialele sanitare necesare, având în vedere și stocul existent, aprovizionarea se realiza, în mod centralizat, prin intermediul DGASPC Prahova; • beneficiarii îi cunoșteau programul de lucru pe care îl avea la Cabinet și i se puteau adresa la nevoie; • aproximativ 30 de beneficiari urmau tratament psihiatric - evaluarea psihiatrică era efectuată anual de medicul psihiatru, iar în majoritatea cazurilor se consemna și lunar sau la nevoie, în funcție de afecțiunile fiecărui beneficiar.

Au fost verificate registrele, câteva dosare ale beneficiarilor, condica de evidență a medicamentelor și a materialelor consumabile, care erau întocmite corespunzător. Medicația eliberată corespundea recomandărilor medicilor specialiști și era consemnată în Fișa de



monitorizare a stării de sănătate. De asemenea, a fost verificat și Registrul cu Rapoartele de tură, care cuprindea informații cu privire la problemele de sănătate și respecta cerințele standardelor.

Din examinarea aleatorie a dosarelor unor beneficiari s-au reținut aspecte precum:

- din dosarul unui beneficiar a reieșit că acesta fusese admis în Centru în cursul anului trecut (2022) și era diagnosticat cu schizofrenie paranoidă; la două săptămâni de la intrarea în Centru fusese consultat de către un medic specialist psihiatru, care indicase modificarea tratamentului. Prin scrisoarea medicală, din data de 3 ianuarie 2023, medicul psihiatru indicase un tratament cu 4 (patru) medicamente psihotrope în administrare zilnică, iar în data de 28 februarie 2023, psihiatrul a reevaluat pacientul consemnând „staționar clinic”. Medicul Centrului, conform fișei, indicase, în data de 8 ianuarie 2023, tratament doar cu unul din cele patru medicamente psihotrope recomandate de psihiatru, iar pentru următoarea perioadă de o lună indicase tratament cu două din cele patru medicamente psihotrope recomandate de psihiatru, întrucât celelalte medicamente i-au fost aduse de către familie;

- în dosarul unui alt beneficiar exista un buletin cu rezultate ale unor analize medicale efectuate în urmă cu patru luni. În urma uneia dintre evaluări, în data de 6 mai 2021, psihiatrul îi recomandase beneficiarului un regim de viață echilibrat, consiliere psihologică și menționase că nu s-a eliberat prescripție medicală, deoarece nu a fost necesar. În urma unei evaluări mai recente, în data de 23 ianuarie 2023, psihiatrul eliberase o scrisoare medicală, valabilă șase luni, prin care stabilise necesitatea evaluării psihiatrice periodice lunare a beneficiarului în contextul diagnosticului cronic de retard, pacient ce poate manifesta tulburări de comportament imprevizibile; ultima consemnare a unei consultații efectuate de medicul Centrului era din urmă cu o lună, iar psihiatrul evaluase beneficiarul ultima dată tot în urmă cu o lună, menționând „staționar”;

- într-un alt caz, prima evaluare medicală efectuată în Centru avusese loc în ziua următoare intrării, regăsindu-se consemnați parametrii clinici (tensiune arterială, puls, oxigenarea sângelui, și temperatura) și afecțiunile cu care era cunoscut anterior, urmate de semnătura și parafa medicului Centrului. În continuare, se regăseau consemnările periodice ale altor consultații efectuate de medicul Centrului. Erau menționate consultații efectuate de un medic psihiatru care stabilise diagnosticul de retard mental ușor, recomandase tratament, existând semnătura și parafa medicului specialist psihiatru. Se regăsea un buletin, conținând rezultatele analizelor efectuate anul trecut (2022). De asemenea, se regăsea consimțământul informat al pacientului, inclusiv declarația



unui martor – cadru medical și a medicului Centrului, având în vedere că pacientul avea discernământ, dar fără capacitatea de a scrie. În data de 11 septembrie a anului trecut, beneficiarul a părăsit în mod organizat Centrul, fiind evaluat medical în ziua plecării (tensiune arterială, puls și temperatură), beneficiarul semnând pentru efectuarea consultației. La dosar se regăseau, totodată, fișe lunare cu consemnări zilnice ale diagnosticului, temperaturii și medicamentelor administrate.

Situația deceselor: în anul curent, a decedat un beneficiar, în vârstă de 56 de ani, la Spitalul Județean de Urgență Ploiești. După decesul în spital, s-a efectuat examenul anatomopatologic, care nu a evidențiat nereguli. În 22 de ani, de când este același șef de Centru, în persoana domnului Radu Popescu, au decedat 4 (patru) beneficiari, în spital. În cursul anilor 2022 și 2023 (data vizitei), nu au existat incidente deosebite între beneficiari și nici între beneficiari și salariați.

Alte aspecte

Centrul asigura beneficiarilor *condiții foarte bune* de trai, aceștia erau bine îngrijiți, hrăniți și supravegheați. Din discuțiile avute cu beneficiarii prezenți în Centru la data vizitei, membrii echipei MNP au reținut că aceștia erau mulțumiți de serviciile asigurate de unitatea de asistență socială - cazare, hrană, tratament ș.a. Cei mai mulți dintre aceștia au afirmat că aveau o relație foarte bună și cu personalul angajat al Centrului.

Centrul deținea o suprafață generoasă, de peste 45.000 mp, avea 3 *pavilioane pentru locuit*, spălătorie dotată cu mașini de spălat și uscătoare de rufe; bloc alimentar modernizat; spații pentru activități de socializare; biblioteci; sală de mese și living (spațiu de socializare) în fiecare Pavilion. Dormitoarele beneficiarilor erau, de asemenea, spațioase, călduroase și luminoase, dotate, fiecare, cu 3 paturi și mobilier corespunzător. Grupurile sanitare erau commune și erau dotate cu duș, chiuvetă, wc. Spațiile și pavilioanele de locuit erau *adaptate pentru persoane cu dizabilități*, respectiv: uși cu deschidere largă, rampe de acces pentru persoane cu dizabilități, platformă ridicătoare pentru persoane aflate în fotoliu rulant (în *Pavilionul Boboci*), planuri înclinate, mână curentă. Spațiile ofereau siguranță beneficiarilor, erau luminoase și dispuneau de sisteme de încălzire și ventilație naturală/artificială, asigurând condiții adecvate de locuit.



Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/199 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată,

Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

**conducerii Centrului de Abilitare și Reabilitare
pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Tătărai, județ Prahova
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:**

1. Efectuarea demersurilor necesare către DGASPC Prahova pentru ocuparea posturilor vacante (asistent social, kinetoterapeut, terapeut ocupațional, instructor ergoterapie, magaziner etc.), având în vedere că Centrul nu avea personalitate juridică;

2. Identificarea unei soluții de transfer a persoanelor care nu fac obiectul Centrului (beneficiarii care aveau vârsta de pensionare, în conformitate cu prevederile Legii nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare) și transferarea acestora în servicii sociale adaptate nevoilor lor;

**conducerii Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Prahova
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:**

1. Scoaterea la concurs a posturilor vacante (asistent social, kinetoterapeut, terapeut ocupațional, instructor ergoterapie, magaziner etc.), având în vedere nevoile identificate ale beneficiarilor din Centru.

București, 11 aprilie 2023

